

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

فصلنامه فقه پزشکی

علمی-پژوهشی

سال دوم، شماره ۳ و ۴، تابستان و پاییز ۱۳۸۹

ارگان رسمی انجمن علمی حقوق پزشکی ایران
صاحب امتیاز:

گروه فقه پزشکی مرکز تحقیقات اخلاق و حقوق پزشکی
مدیر مسئول:

دکتر سیدمصطفی محقق داماد

سردیب:

دکتر سعید نظری توکلی

دبیر اجرایی:

دکتر محمود عباسی

هیأت تحریریه:

دکتر علیرضا زالی؛ دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
آیت الله محمد امامی کاشانی؛ مدرسه عالی شهید مطهری
آیت الله دکتر سیدمصطفی محقق داماد؛ فرهنگستان علوم
حجت‌الاسلام والملمین دکتر عبدالعلی توجهی؛ دانشگاه شاهد
حجت‌الاسلام والملمین دکتر محمدرضا رضایی‌اعلم؛ قوه قضائیه
دکتر ابراهیم موسی؛ دانشگاه ویرجینیا، دکتر علیرضا فیض؛ دانشگاه تهران
دکتر لدن عباسیان؛ دانشگاه علوم پزشکی تهران، دکتر جلیل قواتی؛ دانشگاه تهران (پردیس قم)
پروفسور عبدالعزیز ساشادینا؛ دانشگاه ویرجینیا، دکتر ایرج فاضل؛ دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
دکتر محمود عباسی؛ دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، دکتر باقر لاریجانی؛ دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر مرضیه وحید دستجری؛ دانشگاه علوم پزشکی کیانی؛ دکتر مهرزاد کیانی؛ دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
دکتر محمد تقی رفیعی؛ دانشگاه تهران (پردیس قم)، دکتر مصطفی الموسوی؛ دانشگاه کویت
دکتر ابوالفضل محسن؛ دانشگاه ویرجینیا، دکتر سید حسین صفائی؛ دانشگاه تهران
دکتر محمد روش؛ دانشگاه شهید بهشتی، آیت الله سید محمد بجوردی؛ دانشگاه تربیت معلم
حجت‌الاسلام والملمین دکتر محمد جواد ابوالقاسمی؛ سازمان سمت
دکتر علی اصغر یزدانی؛ مرکز تحقیقات اخلاق و حقوق پزشکی
حجت‌الاسلام والملمین دکتر سید طه مرقانی؛ سازمان سمت
دکتر سیدعباس سادات حسینی؛ دانشگاه شهید صدوqi یزد
دکتر علی‌اکبر ولایتی؛ دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

نمایش
نمایش
نمایش

هیأت داوران

پروفسور عبدالعزیز ساشادینا، دکتر محمد روش، دکتر
مصطفی رضانیا عالم، دکتر سیدمصطفی محقق داماد،
دکتر شبنم بزمی، دکتر مهرزاد کیانی، دکتر احمد باقری، دکتر
حمدی فقفور مغربی، دکتر محمد تقی رفیعی، دکتر عباسعلی
سلطانی، دکتر محمدجواد ابوالقاسمی، دکتر محمد رضا
رجبپور

اعضای شورای سیاست‌گذاری فصلنامه

دکتر محمود عباسی، دکتر سعید نظری توکلی، دکتر مهرزاد کیانی، دکتر شبنم بنمی
دکتر فرزانه غفاری، دکتر امیر سماواتی پیروز، دکتر محمدرضا رهبرپور

پایگاه‌های اطلاعاتی که این فصلنامه در آن نمایه می‌شود:

www.indexcopernicus.com

www.ISC.gov.ir

www.SID.ir

index Medicus for the WHO Eastern Mediterranean Region

هیأت اجرایی

مدیر داخلی: دکتر محسن فدوی

مدیر هماهنگی و اجرایی: لیلا خانی

مدیر فنی: دکتر مهروز اسلام‌پناه

کارشناس اجرایی: راحله رضایی

طراحی جلد: الهه خانی

حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی: رقیه نوری

ویراستار فارسی: مسعود کلانتری

ویراستار انگلیسی: بهرام مشایخی

کارشناس اداری: لیلا خانی

شماره ثبت: 124/325 تاریخ: 28/1/86

شماره شاپا: 8620-8008

شمارگان: 1000 نسخه

بها: 5000 تومان

ناشر: مؤسسه فرهنگی - حقوقی سینا

با همکاری مرکز نشر دانشگاهی

نشانی: خیابان ولی‌عصر، رویرویی توانیر، بن بست شمس، پلاک 8

مرکز تحقیقات اخلاق و حقوق پزشکی

تلفن: 88640124 88781036 دورنگار:

www.elm.ac.ir
Email: elm@sbmu.ac.ir

مقالات این شماره

بررسی و تحلیل فقهی و حقوقی آرای قضایی در زمینه حقوق بیمار..... 11 .....

محمدعلی خیرالله‌ی

چالش‌های اجرایی قواعد نفی عسر و حرج، لا ضرر و اضطرار در سقط درمانی .. 39

امید آسمانی، محمدعلی خورسندیان، فرزاد محمودیان

ملاحظاتی تاریخی درباره ماهیت بیماری‌های مُبْطَلِ نکاح در فقه امامیه..... 71 .....

علی توّلائی

مبانی ضمانت و برائت پزشک در صورت ارتکاب خطأ از دیدگاه فقه امامیه 85

حسینعلی سعیدی، محمد حسن احمدی، حسین خدایار

نسب پدری کودک تولدیافتہ از اهدای جنین در فقه و حقوق ایران..... 127 .....

فاطمه طاهرخانی

مقالات این شماره

بررسی امکان تطبیق عنوان محاربه بر انتقال گسترده ویروس عامل ایدز 157
از منظر فقه پزشکی
سیدرضا احسانپور

بررسی تأثیر اضطرار در مشروعيت و عدم مشروعيت خودکشی 173
محمدجواد عنايتی راد